

Suomen Olympiakomitean lausunto sisäministeriölle yksityisen turvallisuusalan koulutusta, ohjausta ja valvontaa selvittäneen työryhmän loppuraportista

Konsultoituaan jäsenjärjestöjään, Tapahtumateollisuus ry:tä ja Mara ry:tä, Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa seuraavaa

Työryhmän kokoonpano ja kuuleminen sekä järjestyksenvalvojiin liittyvät faktat

Suomen Olympiakomitea pitää erikoisena, että työryhmän kokoonpanoon ei ole kuulunut yhtään edustajaa tapahtumia järjestävistä tahoista eikä heitä liioin ole kuultu prosessin aikana. Lausuntopyyntö on myös mennyt lähinnä vain viranomaisille sekä tahoille, jotka lähinnä hyötyvät työryhmän esityksistä.

Raportissa ohitetaan täysin se fakta, että koronapandemian seurauksena koulutettujen järjestyksenvalvojen määrä on vähentynyt merkittävästi. Ennen pandemiaa kortillisia järjestyksenvalvoja oli yli 50.000 ja tällä hetkellä noin 36.000.

Lisäksi raportissa esitetään tilapäisten järjestyksenvalvojen määräksi 2022 reilut kaksisataa henkilöä. Suomen Olympiakomitea on pyytänyt poliisilaitoksilta tietoja tilapäisten järjestyksenvalvojen määrästä. Suomen Olympiakomitealle on toimitettu 30.11. 2023 mennessä seuraavat tiedot:

Vaasa 1311 lupaa myönnetty
Helsinki 799
Sisä-Suomi 704
Itä-Suomi 560
Lounais-Suomi 500
Länsi-Uusimaa 38
Lappi 32
Itä-Uusimaa 15
Häme 6
Kaakkois-suomi 0

Vaasan osalta luku pitää sisällään myönnettyt luvat, ei henkilömäärää. Muiden poliisilaitosten osalta ei käy ilmi onko kyseessä myönnetty luvat vai kokonaishenkilömäärä. Joka tapauksessa jo

nämä tiedot kertovat, että työryhmän esittämä tilapäisten järjestyksenvalvojien määrä ei voi pitää paikkaansa.

Tilapäisten järjestyksenvalvojien merkitys tapahtumien järjestämiselle on paljon suurempi kuin mitä raportti antaa ymmärtää

Tilapäisten järjestyksenvalvojien käytön kieltäminen

Suomen Olympiakomitea ja sen jäsenjärjestöt pitävät tapahtumaturvallisuutta ja tapahtumien viihtyisyyttä ensiarvoisen tärkeänä. Suomen Olympiakomitea ja sen jäsenjärjestöt vastustavat kuitenkin työryhmän esitystä, jonka mukaan poistettaisiin mahdollisuus käyttää tilapäisiä kouluttamattomia järjestyksenvalvoja tilaisuuksissa. Esitys vaarantaa edellytykset järjestää sekä suuria vapaaehtoisvoimin hallinnoitavia tilaisuuksia, että pienten toimijoiden tilaisuuksia. Käytännössä esitys johtaa myös siihen, että kasvukeskuksia syrjemmällä järjestettäviin tilaisuuksiin voi käytännössä olla mahdotonta saada riittävää määrää minkäänlaisia järjestyksenvalvoja.

Järjestyksenvalvoja koulutus ja vaadittava lisäkoulutus maksavat useita satoja euroja ja esimerkiksi pienille seuroille tällainen kulu voi olla ylitseppäsemätön. Esiin ei ole edes tullut erityisiä ongelmia tilapäisten järjestyksenvalvojien käytöstä tilaisuuksissa. Työryhmän asettamisen syynä on ollut julkisuuteen tulleet tiedot turva-alan ammattilaisten epäammattimaisesta toiminnasta, jolla ei ole mitään tekemistä usein talkoovoimin tapahtuvan järjestyksenvalvontatoiminnan kanssa. Raportin perussävy tuntuu olevan voimakeinojen käytön minimoinnissa, vaikka voimakeinoja joudutaan käyttämään erittäin harvoin suurimassa osassa suomalaisia urheilutapahtumia, saati sitten muutenkaan puuttumaan perustavanlaatuisiin ihmisoikeuksiin.

Paikallinen poliisilaitos arvioi kunkin tapahtuman ja riskiarvion perusteella mikä on koulutettujen järjestyksenvalvojien ja tilapäisten keskinäinen suhde kuhunkin tapahtumaan. Tilaisuuksien aikaisempi historia ja poliisin paikallistuntemuksen pohjalta tekemä kokonaisarvio tapahtuman riskeistä ovat tähänkin asti riittäneet järjestämään tilaisuudet turvallisesti.

Seuraavat esimerkit havainnollistavat järjestyksenvalvonnan nykytilaa:

- Ylimmillä palloilulajien sarjatasoilla ottelutapahtumat hoidetaan jo nyt pääasiallisesti kortillisten järjestyksenvalvojien toimesta. Esimerkiksi Vaasan poliisilaitoksen mukaan kuluneella kaudella Veikkausliigan otteluihin ei myönnetty yhtään lupaa tilapäisille järjestyksenvalvojille. Korkeimman riskitason urheilutapahtumien järjestävät ymmärtävät jo nyt vastuunsa.
- Suuriinkin tapahtumiin tarvitaan kuitenkin myös tilapäisiä järjestyksenvalvoja. Suomen Palloliitto järjesti elokuussa 2022 UEFA:n Super Cupin loppuottelun, jossa pelasivat Real Madrid ja Eintracht Frankfurt. Tilaisuudessa oli 600 järjestyksenvalvojaa, joista noin 100 oli tilapäistä. Tilaisuutta ei olisi ollut mahdollista järjestää ilman koulutuksen käymättömiä järjestyksenvalvoja. Loppuottelu toi Helsingin alueelle tuloina 14,5 miljoonaa euroa.

- Suomen Jääkiekkoliiton alaisia sarjatoimintoja oli esimerkiksi kauden 2022 aikana 3 905 tapahtuman verran. Jokaisessa Suomen Jääkiekkoliiton alaisessa tapahtumassa on järjestävä seura vastuussa turvallisuustoiminnasta. On oletettavaa, että sääntelyn muuttaminen asettaisi kohtuuttomia taloudellisia ja toiminnallisia vaatimuksia erittäin monelle seuralle ja yhdistystoimijalle. Tilapäisten järjestyksenvalvojien määrän, suhteessa järjestyksenvalvojien kokonaismäärään, ei ole lainkaan vähäinen ja toimijoille asetettavaa lisätaakkaa on pidettävä kohtuuttomana.
- Secto Rally Finlandissa on perinteisesti käytetty isoja määriä tilapäisiä järjestyksenvalvoja. Vuoden 2023 rallissa tilapäisiä oli 166 ja kortillisia 553. Tilapäisten määrää suhteessa kortillisiin on vähennetty tasaisesti (vrt 2018 kortillisia 383 ja tilapäisiä 652). Vähentyneiden tilapäisten järjestyksenvalvojien määrää on korvattu järjestäjän ja poliisin yhteisymmärryksessä kuitenkin liikenteenohjaajilla, joille on siirretty tilapaisten tehtäviä. Kaikkien toimitsijoiden yhteismäärä oli tämän vuoden rallissa 2330 henkilöä. Ralli on yleisömäärältään ja maantieteelliseltä laajuudeltaan massiivinen tapahtuma ja käytännössä järjestyshäiriöiden määrä on ollut jopa olemattoman pientä. Kortillisia järjestyksenvalvoja on jouduttu kuitenkin tuomaan tapahtumaan muualta kalliilla hinnalla, eikä näillä henkilöillä kuitenkaan ole ollut lainkaan kokemusta rallitapahtumasta ja sen ominaispiirteistä sekä turvallisuusriskeistä. Rallitapahtumasta vuosien kokemuksen omaava toiminut henkilö on todennäköisesti paljon pätevämpi kuin muualta tuotu kokematon kortillinen järjestyksenvalvoja.
- Isoissa junioriturnauksissa voi olla tuhansia osallistujia (jalkapallo Helsinki Cup 2023 27.000 pelaajaa). Järjestyksenvalvonta ei tällaisissa tapahtumissa keskity häiriöiden tai väkivaltatilanteiden ehkäisemiseen vaan tapahtuman sujuvaan läpivientiin ohjauksen, neuvonnan ja logistiikan toimivuuden kannalta. Työryhmän esitys muuttaisi tällaistenkin tapahtumien järjestyksenvalvonnan kokonaan.

Lopuksi

Suomen Olympiakomitea katsoo, että työryhmäraportin esitystä tilapäisten järjestyksenvalvojien käytön kieltämiseksi ei tule toteuttaa. Pandemian jälkeen kortillisten järjestyksenvalvojien määrä on vähentynyt dramaattisesti. Jo tämä seikka vaarantaa tulevien tapahtumien järjestämisen. Jos tilapäisten järjestyksenvalvojien käyttöä ei sallita, vaikeutuu tapahtumien järjestäminen entisestään.

Paikallisilla poliisilaitoksilla tulisi edelleen olla harkintavalta myöntää tilapäisten järjestyksenvalvojien käyttö. Poliisilaitoksilla on kokemus alueensa tapahtumien riskeistä. Tähän kokemukseen tulisi luottaa ja sallia tapahtumajärjestäjän sekä poliisin yhteistyöllä räätälöidä kuhunkin tapahtumaan sopiva ja tarkoituksenmukainen järjestyksenvalvonta.

Mikäli työryhmän esitys toteutetaan, tietää se myös lajiliitoille ja erityisesti seuroille merkittävää lisälaskua, jos ja kun ne joutuvat kustantamaan koulutuksen

tapahtumiensa henkilöstölle. Erityisen paljon tämä koskettaisi todennäköisesti pieniä seuroja.

Hallitusohjelman mukaan hallitus turvaa liikunnan vapaaehtoistyön varmistaen, ettei tarpeeton byrokratia ole este seurojen ja järjestöjen toiminnalle tai tapahtumien järjestämiselle. Työryhmän esitys sotii täysin hallitusohjelman kirjausta vastaan.

Helsingissä 30.11. 2023

Taina Susiluoto
Toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea